μαθε αὐτό, περίτρομος, σηκώθηκε νὰ πάη νὰ βρῆ τὸ συνταγματάρχη του καὶ νὰ τοῦ πῆ:

— Ἀφῆστε με νὰ μείνω ἐδῶ... Ὁ πατέρας μου εἶνε πολὺ γέρος καὶ μ' ἐκέτευσε νὰ μὴν ἀπομακρυνθῶ... Εἶχα τὴν ἀδυναμία νὰ ὑποκύψω στὶς παρακλήσεις του.

Μὰ τὴ στιγμὴ ποὺ πήγαινε μὲ τὴν ἀπόφασι νὰ βρῆ τὸ συνταγματάρχη του, ἐκεῖνος ἔβγαινε ἀπ' τὸ γραφεῖο του. Μόλις τὸν εἶδε στάθηκε καὶ προσέχοντας τὴν ὀλίγη τοῦ μετώπου του, τοῦ εἶπε:

— Ἀ! γενναῖε μου νέε!... Ἔχεις πληγωθεῖ κιόλας;... Σίγουρα, ἄμα γυρίσης ἀπὸ κεῖ κάτω, θὰ πάρης τὸν Πολεμικὸ Σταυρό!...

Ἔτσι ὁ ἀνθυπολοχαγὸς δὲν ἐτόλμησε νὰ πῆ τίποτε...

Ἔφυγε ἀπὸ τὴ Γαλλία κι' ἔπειτα διέσχισε μὲ τὸ σύνταγμά του μιὰ χώρα γεμάτη ἔλη. Ἔλπιζε ὅτι θὰ προσεβάλλετο ἀπὸ πυρετοὺς καὶ θὰ ἔμενε στὸ νοσοκομεῖο... Μά, ἀπὸ εἰρωνία ἴσως, ἡ ὑγεία του διετηρεῖτο θαυμάσια... Ἔτσι, ἔπειτ' ἀπὸ λίγο καιρό, μιὰ νύχτα, κοιμήθηκε μπρὸς στὶς προφυλακὲς τοῦ ἐχθροῦ.

Τὴν ἄλλη μέρα, ὁ λοχαγός του, μαζὺ μὲ λίγους ἄνδρες, τὸν ἐπῆρε μαζύ του γιὰ νὰ κάνουν ἀναγνώρισι. Ἔλαφνα, καθὼς προχωροῦσαν, οἱ ἰθαγενεῖς ξεπρόβαλλαν ἀπ' ὅλες τὶς μεριὲς καὶ οἱ Γάλλοι μόλις ἐπρόφταναν νὰ καταφύγουν σ' ἕνα ἐγκαταλελειμένο πράχωμα γιὰ νὰ γλυτώσουν ἀπὸ τὴ σφαγή.

Ἐκεῖ ξάπλωσαν τὸ λοχαγό τους, ποὺ ἦταν βαρειὰ πληγωμένος καὶ ποὺ δὲν μποροῦσε πειὰ νὰ σταθῆ στὰ πόδια του. Αὐτὸς κάλεσε τότε κοντά του τὸν ἀνθυπολοχαγὸ καὶ τοῦ εἶπε:

— Φίλε μου, δέσε μιὰ σημαία στὸ σπαθί σου κι' ἀνέβα ἀπάνω στὴν ἔπαλξι... Κάνε σημεῖο στοὺς δικούς μας γιὰ νὰ καταλάβουν ὅτι οἱ ἐχθροί μᾶς ἔχουν περικυκλώσει... Οἱ ἰθαγενεῖς θὰ σὲ πυροβολήσουν... Μπορεῖ νὰ σὲ πετύχουν, μπορεῖ καὶ νὰ μὴ σὲ πετύχουν... Μὰ αὐτὸ εἶνε τὸ καθήκον...

Ὁ ἀνθυπολοχαγὸς δὲν εἶπε οὔτε λέξι, δὲν ἐγχλώμασε καθόλου, μιὰ ἔξαφνα ἔγινε ψυχρὸς σὰν πέτρα. Μὲ χέρια ποὺ δὲν ἔτρεμαν, ἔδεσε τὴ σημαία στὸ σπαθί του καὶ μὲ βῆμα σταθερὸ ἀνέβηκε στὴν ἔπαλξι.

Ἡ σιλουέττα του ξεχώριζε καθαρὰ μέσ' στὸ γαλάζιο φάντο τοῦ οὐρανοῦ. Ἀπὸ κάτω φαινότανε πὼς ἦταν πανύψηλος.

Ἀμέσως μιὰ θυελλωδεστὰ πυροβολισμὸν τὸν ὑποδέχτηκε ἐκ μέρους τῶν Κινέζων... Αὐτὸς φαινότανε σὰν νὰ μὴν ἄκουσε καθόλου.

— Ἔ, λοιπόν; τὸν ἐρώτησε ὁ πληγωμένος λοχαγός.

Χωρὶς νὰ γυρίσῃ πίσω, ἐκεῖνος ἀπάντησε:

— Μὲ εἶδαν. Ἔρχονται!...

— Κατεβῆτε λοιπὸν γρήγορα κάτω! φώναξε ὁ λοχαγός. Κατεβῆτε!...

Ὁ ἀνθυπολοχαγὸς δὲν πρόφτασε ν' ἀπαντήσῃ. Ἄνοιξε τὰ χέρια του, λύγισε στὰ γόνατά του καὶ σὰν νὰ τὸν παρέσυρε πίσω τὸ βάρος τοῦ κεφαλιοῦ του, ἔπεσε ἀπὸ τὸ ὕψος τῆς ἐπάλξεως ὥς τὴν ἐσωτερική τάφρο τοῦ φρουρίου.

Οἱ Γάλλοι ἔτρεξαν ἀμέσως κοντά του γιὰ νὰ τὸν σηκώσουν.

— Πληγωθήκατε; τοῦ φώναξε ὁ λοχαγός.

Ἤταν ξαπλωμένος στὴ γῆ, μὲ τὰ μάτια ἀνοιχτά, ἀκίνητος, μὲ μιὰ τρύπα στὴ μέση τοῦ μετώπου...

Οἱ στρατιῶτες τὸν ἐκύτταζαν περίλυποι.

Τότε ὁ λοχαγὸς ἐσύρθηκε ὥς αὐτὸν καὶ ἀφοῦ κύτταξε γιὰ μιὰ στιγμὴ τὸ πρόσωπό του, στὸ ὁποῖο ὁ θάνατος εἶχε ἀποθέσει τὴ σφραγίδα του, εἶπε:

— Ἤταν ἕνας ἥρως!...

HUGUES LE ROUX

Ἄρπαξε τὸ μαχαῖρι καὶ ὥρμησε κατὰ τῆς κ. Ραζί...

ΠΑΛΑΙΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

ΜΙΑ ΗΡΩΪΚΗ ΓΥΝΑΙΚΑ

Μιὰ συνωμοσία κατὰ τοῦ Ναπολέοντος ΙΙΙ. Τὰ ἐνεχοποιητικὰ ἔγγραφα. Μιὰ δραματικὴ νύχτα. Ὅπου μιὰ γυναῖκα παλεύει ἡρωϊκὰ μὲ δυὸ ἄνδρες. Ἕνας ἀπεγνωσμένος ἀγών. Ἡ ἐπιστροφὴ τοῦ συζύγου. Ὁ Ναπολέων ΙΙΙ παρασημοφορεῖ τὴν ἡρωϊκὴ δημαρχίνα κ.τ.λ. κ.τ.λ.

Ἡ ἱστορία ἀναφέρει πολλὲς γυναῖκες ποὺ παρασημοφορήθηκαν γιὰ ἡρωϊκὲς πράξεις των. Κατωτέρω θὰ σᾶς διηγηθοῦμε τὴ σχετικὴ ἱστορία τῆς ἡρωϊκῆς συζύγου τοῦ δημάρχου τῆς Οὐαζών.

Ὁ δήμαρχος τῆς μικρῆς Γαλλικῆς πόλεως Οὐαζών, ὀνομαζόμενος Ἀμπρὲ ντὲ Ραζί, βρισκόταν σὲ διάσταση, λόγῳ πολιτικῶν διαφωνιῶν, μὲ κάποιά οἰκογένεια τῆς πόλεώς του. Ἡ οἰκογένεια αὐτή, συνεννοημένη καὶ μὲ μερικοὺς ἄλλους ὁμοφρονάς της, διοργάνωσε κατὰ τοῦ αὐτοκράτορος μιὰ συνωμοσία, ἡ ὁποία ὅμως ἀπεκαλύφθη ἐνωρὶς καὶ ἐματαιώθη.

Τὸ ἔγγραφα τῆς συνωμοσίας κατεσχέθησαν καὶ περιῆλθον στὰ χέρια τοῦ δημάρχου τῆς πόλεως, ὁ ὁποῖος, ἐπωφελούμενος τοῦ μίσους καὶ τῆς ἀντιζηλίας ποὺ τὸν ἐχώριζαν ἀπὸ τοὺς συνωμότας, ἦταν ἕτοιμος νὰ καταγγείλῃ τὴν ἐχθρική του οἰκογένεια στὸ Ναπολέοντα καὶ νὰ ἐπιτύχῃ ἔτσι τὴν ἐξόντωσί της.

Ἐκεῖνοι, βλέποντας τὸν κίνδυνο ποὺ τοὺς ἀπειλεῦσε, ἀποφάσισαν νὰ τοῦ ἁρπάξουν τὰ ἐνοχοποιητικὰ ἔγγραφα μὲ κάθε τρόπο, καταφεύγοντας ἐν ἀνάγκῃ καὶ στὸ ἔγκλημα.

Μιὰ νύχτα λοιπόν, ποὺ ὁ δήμαρχος ἔλειπε σὲ κάποιο γειτονικὸ χωριὸ καὶ ἡ γυναίκα του εἶχε μείνει μόνη στὸ σπίτι της, δυὸ συνωμόται ἐμπῆκαν κρυφὰ ἀπ' τὸ παράθυρο στὸ σπίτι του καὶ διευθύνθηκαν πρὸς τὸ γραφεῖο τοῦ δημάρχου, μὲ τὴν πρόθεσι νὰ ὑπεξαιρέσουν τὰ χαρτιά.

Ἐντωμεταξὺ ὅμως ἡ σύζυγός του ἄκουσε τὸ θόρυβο καὶ νομίζοντας πὼς ἦταν κλέφτες, ντύθηκε βιαστικά, ἐπῆρε ἕνα πιστόλι καὶ μὲ πρωτοφανῆ ψυχραιμία κατέβηκε γρήγορα στὸ πρῶτο πάτωμα, ὅπου βρισκόταν τὸ γραφεῖο.

Πρὶν ὅμως μπῆ μέσα, κύτταξε ἀπὸ τὴν κλειδωνιὰ καὶ εἶδε τοὺς δυὸ συνωμότες ποὺ ἀνακάτευαν τὰ ἔγγραφα τοῦ συζύγου της.

Ἀμέσως, χωρὶς νὰ χάση καιρό, ἐμπῆκε ξαφνικὰ μέσ' στὸ δωμάτιο καὶ ὥρμησε κατεπάνω τους, ἀποφασισμένη νὰ τοὺς ἐμποδίσῃ. Ὁ ἕνας τότε ἀπὸ τοὺς συνωμότες τράβηξε ἕνα μαχαῖρι καὶ ὥρμησε ἐναντίον της.

Πρὶν ὅμως τὸ δολοφονικό του χέρι χτυπήσῃ τὴν ἡρωϊκὴ γυναῖκα, αὐτὴ πρόφτασε νὰ πυροβολήσῃ κι' ὁ παρ' ὀλίγον δολοφόνος ἔπεσε κάτω νεκρός. Τότε ὁ σύντροφός του ἄρπαξε τὸ μαχαῖρι ἀπ' τὰ χέρια του, ὥρμησε κατὰ τῆς κ. Ραζὶ καὶ τὸ βύθισε μὲ δύναμι στὸ στῆθός της!...

Ἔπειτα ἀνέβηκε γρήγορα-γρήγορα στὸ παράθυρο κι' ἑτοιμάστηκε νὰ πηδήσῃ ἔξω... Μὰ ἡ σύζυγος τοῦ δημάρχου, παρ' ὅλη τὴν ἐξάντλησί της, πυροβόλησε καὶ πάλι καὶ τὸν ἐτραυμάτισε κι' αὐτὸν θανατηφόρα.

Ἡ δυστυχισμένη γυναῖκα, πλημμυρισμένη στὸ αἷμα της, ἀναγκάστηκε νὰ περάσῃ ὁλόκληρη τὴ νύχτα δίπλα στὸ πτῶμα τοῦ συνωμότου, γιατί, κατὰ περίεργη σύμπτωσι, κανένας ἀπὸ τοὺς γείτονας δὲν εἶχε ἀκούσει τοὺς πυροβολισμοὺς καὶ γιατί, λόγῳ τῆς πληγῆς της, δὲν μποροῦσε νὰ μετακινηθῆ.

Τὴν ἄλλη μέρα ὁ δήμαρχος γύρισε κατὰ τὸ πρωὶ στὸ σπίτι του καὶ μπαίνοντας μεσα στὸν ἀῆτο εἶδε κατάπληκτος σκοτωμένο τὸν ἐχθρό του. Ἀμέσως ἐννόησε ὅτι κάποιο δυστύχημα θὰ εἶχε συμβῆ στὴν οἰκογένειά του καὶ ἔτρεξε σὰν τρελλὸς μέσα στὸ σπίτι.

Μόλις ἐμπῆκε στὸ γραφεῖο του, στάθηκε περίτρομος. Εἶδε τὴ γυναίκα του νὰ κοίτεται πλάι στὸ πτῶμα τοῦ ἐχθροῦ του, λιπόθυμη, μέσα στὸ αἷμα της, ἐνῶ τὰ ἔγγραφα τοῦ γραφείου του βρισκόνταν σὲ μιὰ ἀπερίγραπτη ἀταξία, τσαλακωμένα καὶ σκορπισμένα στὸ πάτωμα.

Ἀμέσως φώναξε τὴν ἀστυνομία κι' ἕνα γιατρό, ὁ ὁποῖος ἔδεσε τὰ τραύματα τῆς κ. Ραζί.

Ἡ δυστυχισμένη γυναῖκα, ποὺ ὑπερασπίστηκε μὲ τόση αὐτοθυσία τὰ ἔγγραφα τοῦ συζύγου της, ἔμεινε στὸ κρεββάτι ἀρκετοὺς μῆνες, παλεύοντας μὲ τὸ θάνατο, γιατὶ τὸ τραῦμα της ἦταν σοβαρότατο.

Ἐπὶ τέλους, ὕστερ' ἀπὸ ἕνα χρόνο, ἀνέκτησε καὶ πάλι τὴν ὑγεία της καὶ ἀπὸ τότε ἐπονομάστηκε ἡ «ἡρωΐς τοῦ Οὐαζών».

Ὁ Ναπολέων ὁ Γ', μόλις ἔμαθε ὅτι ἡ ἀτρόμητη αὐτὴ γυναῖκα ἐξέθεσε τὴ ζωή της σὲ κίνδυνο χάριν τοῦ στέμματος, τὴν ἐπροσκάλεσε στὰ ἀνάκτορα καὶ ἐκεῖ, ἐνώπιον τῶν αὐλικῶν καὶ τῶν μεγιστάνων, τῆς ἀπένειμε τὸ παράσημο τῆς Λεγεῶνος τῆς Τιμῆς!...

ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΑ

ΟΝΟΜΑΣΙΕΣ ΜΗΝΩΝ

Στὴν Κρήτη ὁ Ἰούνιος λέγεται Πρωτογούλης, ὁ Ἰούλιος Δευτερογούλης καὶ ὁ Νοέμβριος Σπορόαρης. Στὸν Πόντο δὲ ὁ Ἰανουάριος ἐκαλεῖτο Καλαντάρης, ὁ Φεβρουάριος Κωτσούκης, ὁ Ἰούνιος Κερασινός, ὁ Ἰούλιος Λοιτρόπης, ὁ Αὔγουστος Τρυγομηνᾶς, ὁ Σεπτέμβριος Σταυρίτης, ὁ Ὀκτώβριος Ἀϊδημητρίτης καὶ ὁ Δεκέμβριος Χριστογεννᾶς.

ΛΑΪΚΑ

ΤΟ ΜΟΙΡΟΛΟΓΙ ΤΗΣ ΧΗΡΑΣ

Κάποια γυναῖκα εἶχε τὴν ἀτυχία νὰ χάση συγχρόνως τὸν ἄντρα της, τὸ γαϊδαρό της καὶ τὸ γουροῦνι της. Ἀφοῦ ἐτοποθέτησε λοιπὸν καὶ τοὺς τρεῖς στὴ σειρὰ ἔξω ἀπὸ τὴν αὐλή, ἄρχισε νὰ τοὺς μοιρολογάη ὥς ἑξῆς:

Ἄντρα, γουροῦνι, γαϊδαρο... καὶ ποιὸν νὰ πρωτοκλάψω;
Ἂς κλάψω ἐσένα, γαϊδαρε, ποὺ μοῦφερνες τὰ ξύλα!...

Καὶ τὸ μοιρολόϊ ἐξακολούθησε ἀπομείναντος τελευταίου τοῦ δυστυχισμένου συζύγου.